

Előfizetési díj helyben:
 Egész évre . 8 frt=16 kor.
 Fél évre . 4 frt= 8 kor.
 Negyedévre . 2 frt= 4 kor.
 Vidékre 1 frttal több.

SZABADSÁG.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 I. kőr, Damjanich-utca. 118. sz.
 Ugy a kéziratok, mint a hirdetések ott vétetnek fel.
 „Nyilttér” sora: 15 kr.

Hirdetési díj: Egész oldal 10 frt. Fél oldal 6 frt. Negyed oldal 5 frt.
 Ezenfelül minden hirdetésnél 30 kr. kinstári illeték fizetendő.

Megjelenik minden szerdán.

Egyes szám ára: 15 kr.

Kisebb hirdetéseknek minden szó után 5 kr. és a kinstári illeték számítottatik.
 Csak bérmentes levelek fogadtatnak el s kéziratok nem adatnak vissza.

A „Szabadság” még a mai nap folyamán, esetleg holnap d. e. rendkívüli számban jelenik meg, s abban közölni fogjuk új főispánunk mintasszerű beszédét, mely a hét-fői díszközgyűlésen általa oly nagy hatást keltve elmondott.

Mit mondott a főispán.

Schmausz Endre Szabadka szab. kir. város főispánja e hó 12-én ékesen elmondotta jövő programjának sarkalatos alapelveit.

Őszinteséget, nyíltságot kér és követel, közügyeinkben tisztakezűséget és önérzetes fellépést ígér és pártatlan szigorúsággal akarja vezetni a hatóság bennéltét is. Támogatást ígér tisztviselőinek is, ígéri azoknak minden iránybani védelmezését, de viszont elvárja azt is, hogy azt kiérdemeljék. Igazságot óhajt adni mindenkinek pártkülömbőség nélkül s arra fog törekedni, hogy a pártbeli ellentéteket ne élesítse, de lehetőleg elsimítsa, s a gyűlölet helyett a pártoknak egymás iránti tiszteletét teremtsen meg.

Igéri a főispán, — s ezt különösen hangsúlyozta is, — hogy a választások tisztaságára szigoruan felügyelend és nem fog tűrni egy párt érdekében sem visszaéléseket.

Igéri a főispán, hogy ajtaja a gazdag és szegény panasza előtt egyiránt nyitva áll s mindenkinek igazságos ügyét lelkiismeretesen megvizsgálja.

Igéri a főispán, hogy vallás-és nemzetiségi különbség nélkül tiszteletben tartsa Szabadka város öszspolgárságának jogait és kívánalmait és ígéri, hogy a rendelkezésére állható minden eszköket felhasználja arra, hogy ezt a várost arra helyre törekszik emelni, a melyt, mint az ország harmadik városát minden tekintetben megilleti.

Magyarország második legnagyobb vármegyéjét kormányozta

másfél évtizeden keresztül, megtanult tehát dolgozni, de dolgoztatni is és ígéri, hogy ez iránybani tapasztalatait — Szabadkán is érvényesíteni fogja, s ő maga is nem csak első tisztviselője, de első munkása is akar lenni.

Igyekezni fog arra, hogy a polgárok között ne legyenek esetleg vallási vagy nemzetiségi ellenségeskedések, s minden erejéből oda fog törekedni, hogy az ő főispánóságának korszaka Szabadka történetében maradandó nyomokat hagyjon.

S főispán programbeszédének ez felette rövid és hézagossá vázolata ugyan, de ebből is eléggé világlik, hogy itt a jó akarat mellett tapasztalatokkal gazdag szilárd akarat erő is fenn ragyog, s ha környezetén képes leendő egy uralkodni, a mint azt előre elhatározta, ha képes lesz megismerni azt a szövevényes háló szálakat, melyeket majdan utjába feszítenek, s ha képes lesz az eddigi rendszeren felül emelkedve vasmarokkal szorítani meg a mai hatóság sokszor megrovott rendszertelenségét, akkor bizzunk Istenben, hogy Szabadka városnak az új főispánal új korszaka is kezdődik.

Ismerik az igát? Ezt a járomszerű kaput, a régi rómaiak találták fel és ez alatt hajtották keresztül ellenségeiket. Mikor hétfőn délelőtt a főispáni menet bevonulását láttuk a dísz kapuknak gungolt rudak alatt, a romai igák jutottak eszünkbe. A rudak égneek meredve ásitottak s a reájuk kötözött egykori zöld lombok sziszegve hullottak alá, nevetségessé téve az ünnepséget, de jelezve: minden mulandó az ég alatt, még díszkapuknak csufolt iga is.

A főispáni beiktatás.

Főispánunk e hó 12-én d. e. 9¹/₂ órakor érkezett meg eddigi székhelye Zomborból városunkba. A vasuti indóházánál nagy számú előkelő közönség

fogadta s törvényhatóságunk nevében a városi főjegyző Vojnits Félix üdvözölte. A főispán a fogadtatást röviden megköszönve, kíséretével együtt elhagyta az indóházat, hogy a künn várakozó fogatokra szállva, a városba hajtassanak.

A város főbb terei és különösen a Kossuth-utca lobogó díszben tündökölt s a bevonulási rövid utat kiválóan Szabadka város polgárságának java része töltötte be. A menetet egy négyes fogaton a főkapitány vezette s utána ugyancsak négyes fogaton a polgármester következett jobbján a főispánal. A bevonulásban 45 kocsit vett részt, de az egész menet pár perc alatt célhoz ért, s a közönség is csakhamar éljenzések között széteszlott.

A főispánt kísérete lakására vezette s aztán bevonultak a közgyűlési terembe, a hol Mamusich Lázó polgármester a díszközgyűlést megnyitván, elmondta annak célját s felhívta főjegyzőt: olvassa fel az új főispán kineveztetésére vonatkozó királyi leiratot. Ennek felolvasása után egy kiküldött bizottság a főispán tisztelgésére ment, hogy azt a tartandó szt. misére meghívja.

Az Isteni tiszteletre egy helyből, mind a közel vidékről oly számosan jelentek meg, hogy a templom nemcsak zsuffolásig megtelt, de számosan ki is szorultak.

Az érkező főispánt kíséretével teljes díszben a templom külsőben Mamusich Mátyás prépost plébános fogadta segédletével s ott az érkezőket megáldva vonult vissza a főoltárhoz, hol az ünnepi szt. mise zene kíséret mellett lehetőleg fényes pompával tartatott meg.

Az Isteni tisztelet befejeztével azon rendben érkezett vissza a menet, a mint a közgyűlési teremből kiindult. A főispán lakására vonult vissza, a városi bizottság tagjai és a felette sok idegen vendég sereg a közgyűlési terembe foglalt helyet.

Mamusich Lázó polgármester a főispáni ünnepségek alatt nagyon szórakozott volt. Miért? valami bántotta szivecskéjét, mert nemcsak lehetőleg kivonta magát a felkészöntök áradata alól, — pedig nagyon szeret szónokolni, — de még díszmagyar ruháját is elfeledte tisztesség okáért előkerestetni. Pedig ezzel a tisztelettel, ha nem is az új főispánal, de tartozott volna Szabadka város törvényhatósága méltóságának.

A díszközgyűlés.

Mamusits Lázár polgármester a díszközgyűlést d. e. 11 órakor nyitotta

meg. A terem teljesen megtelt intelligens közönséggel, a karzatokon pedig kedves hölgyek foglaltak helyet, hogy végig nézzék a történeteket és meghallgassák az új főispán beköszöntőjét.

A polgármester felhívta ezután a közgyűlést, alakítsa egy bizottságot, mely menne azonnal a főispánhoz, hogy azt a közgyűlésbeni megjelenésre felkérje. Vojnich Félix főjegyző ezután felolvasta a küldöttség tagjainak nevét, kik jórészt magyar diszben Pertich Mihály árvaszéki elnök vezetése mellett a főispánért mentek, s pár percz múlva a jelenlevő közönség lelkes éljenzése között kalauzolták a közgyűlési terem elnöki székéig, hol Mamusich Lázár polgármester fogadta a város nevében és felkérte, hogy tegye le a részére előírt főispáni esküt.

Vojnich Félix főjegyző előolvasása után a főispán ekkor az esküt letette, s a polgármester átengedvén neki az elnöki széket, elfoglalta azt a helyet, melyről hivatta van Szabadka város jövőjét dirigálni.

A főispán erőteljes érezes hangon minden szót, mint egy külföldi átgondolva, mondotta el magvas székfoglaló beszédét, s a közönség nemesak erős éljenzésekkel fogadta kijelentéseért, de párszor tapsokban is adott kifejezést azon örömteljes óhajának, hogy az ige testté váljék. A főispán beszédének elhangzása után Vojnich Félix városi főjegyző szólott mintegy ígérekve tisztársai nevében is, hogy a főispán programjának életet adni kötelességüknek ismerendi. A közgyűlés berekesztése előtt még Farkas Zsigmond kért szót, azon indítványt terjeszté elő, hogy a közgyűlés főispánunk alapvető programjához beszédét jegyzőkönyvileg a jövőre ez idők emlékéül örökítse meg. A közgyűlés ezen indítványt egyhangulag elfogadta a polgármester azon pótlásával, hogy ennek kapcsán a főjegyző beszéde is jegyzőkönyvbe vétezzék.

A palicsi diszebéd vége felé egy kellemetlen incidens merült fel. Egy szerb pópa, — kinek nevével nem mutatjuk a közönséget, — szerb nyelven kezdett dikezőzni, bár éppen a szerbek vettek legkisebb számmal részt az ünnepélyen. Beszédét természetesen nem tarthatta meg, mert a magyar ajku közönség ezt meg nem értvén, elcsittította a beszédet a pópá uraságot.

Tisztelgések.

A főispán a részére ideiglenesen berendezett lakosztályába vonult kíséretével, hol a nála tisztelgő küldöttségeket fogadta következő sorrendben:

Szabadka város törvényhatósága. A román. kath. elérus. Szerb hitközség. Izraelita hitközség. Az ágostai vallásnak hitközsége. A helyét vallásnak hitközsége. A 4-ik sz. huszárezred és a magyar kir. honvédség tisztikarának képviselője. Bács-Bodrogh vármegye kül-

döttsége. Baja város küldöttsége. Újvidék város küldöttsége. Zombor város küldöttsége. Szeged város küldöttsége. Királyi törvényszék és járásbíró. Királyi ügyészség. Ügyvédi kamara. Kir. közjegyzők. A vasuti tisztviselők összeségének képviselője. Az állami nőképző igazgató tanácsa és tanári kara. A magyar kir. adóhivatala tisztviselője. A magyar kir. póstahivatal tisztviselője. A szabadkai városi tanintézetek képviselője összesége. A szabadkai pénzügyintézetek igazgatóságainak képviselője. A Nemzeti Casinó, és a többi társas körök s egyesületek: a) a szabadkai általános ipartestület, b) az iparosok és kereskedők köre, c) izraelita nőegylet, d) szabadkai dalárda, e) a kath. legény egyesület, f) a kereskedő ifjak társulata. A szabadkai önkéntes tüzoltó testület. A Bács-Bodrogh megyei jegyzői egyesület. A Bács-Bodrogh megyei tankerületi községi tanítói egyesület. A szabadkai kerületi betegsegélyező pénztár igazgatósága. A szabadkai izr. öngyógyító és gyámolító egyesület. A „Concordia“ jótékonyági egyesület. — Végül az egyesek.

A főispánnak minden egyes küldöttségéhez volt biztató szava s d. u. majdnem 2 óra felé járt az idő, a mikor a fogadásoknak vége szakadt s készülődtek a palicsi kirándulásra.

A főispán alapvető programjához beszédét után egy 13 próbás magamulak kijelentette, hogy ez az új ember az ő szemükben eddig sem volt valami grata persona, de eskü tétel ajánlása mellett mondhatja, hogy ha Schmausz Endre apró pénzre akarja váltani azokat a bankókat, melyeket a közgyűlési teremben szavak alakjában eldobált; hat hónap múlva nem lesz Szabadka város főispánja.

Palics.

Főispánunk tiszteletére a városban megejtett ünnepségek után Palicson szabad ég alatt nagy dísz bankett rendeztetett d. u. 3 órakor.

A diszebédnél több mint négyszázan vettek részt a társadalom minden rétegéből, sőt megjelent egy a közös hadseregbeli, mint a honvéd tiszt kar jó része is, a mi eléggé igazolja, hogy Szabadkán a katonaság és polgárság között ez idő szerint a legszebb egyetértés uralkodik.

Hogy a felköszöntők áradata el nem maradt, azt nálunk mindenki természetesen találhatja, mert nem ünnepies, de közönséges borközi állapotban is dictiók és czigány nélkül nem mulat a magyar.

Az első ünnepi felköszöntőt Schmausz Endre főispán mondotta a jelen voltak éljenzése között Ő felsége a magyar királyra. A második felköszöntő a főispánra hangzott el Vojnich Félix főjegyző beszédében.

Felköszöntőket mondottak ezután még főispánunk Szabadka város közön-

ségére, — Pertich Mihály árvaszéki elnök a kormányra, — Vojnich Félix Császka György kalocsai érsekre, — Mamusich Mátyás prépost plébános ismételt a főispánra, — Farkas Zsigmond ügyvéd a közös hadsereg és honvédségre, — Br. Léderer ezredes a közönségre, — Usupor Gyula megyebeli főszolgabíró, ujjelag a főispánra mint volt főnökére, — s végül kurjuzumképen Vermes Béla is szónokolt s poharát a halgatag polgármesterre és a tanácsbeliekre ütötte.

Volt még felköszöntő talán annyi mint a kiszállított 2000 íveg pezsgőből eldurogatott perczent, de ezek már annyira családias jellegűek lettek, hogy jó részt beillettek az ugynevezett vadtoasztok közé.

Palics földön ezen a napon annyira népes volt, hogy a vonatok nem győzték a közönség ki és beszállítását rendszeresen eszközölni. Rengeteg nép ömlött ki különösen d. u. 5 órai vonattal, hogy meglekintse azt a tündéres látványosságot, mely az estéli tűzijáték és velenzei éj rendezésénél ígérkezett.

És a nagy közönség várakozásában nem csalódott.

A rendező Venczel Lajos remekül oldotta meg feladatát s rendezett egy oly estét Palics rengő hullámain, a minőt közönségünk Palicson még aligha látott.

A tűzijátékot tizenkét színes lampionokkal díszített esolnakon nyitották meg, mely látvány magában véve is gyönyörűen festett.

A tűzijáték egyes részleteit külön leírni fölöslegesnek tartjuk, mert azok elnevezéseit minden egyes tüzimester másként adja elő. Szép volt, díszesre való volt s el szórakoztatta a közönséget az esti 9 óra után haza felé induló vonat megérkeztéig.

A közönség 9 óra után nagy részben távozni készült, de oly kevés volt a kocsis s oly sok az utas, hogy a készülődők fele sem foghatott helyet. sőt sokan még a 11 órai vonatról is lemaradtak, úgy, hogy éjjelkor külön vonatot kellett meneszteni a haza vágyakozó közönség után.

Mamusich Lázár polgármester az utóbbi időben jellelte komoly, sőt majdnem komor magaviseletű, néhány városi bizottsági tag e felett tüprekelve arra a következtetésre jutott, hogy jobb szeretett volna mint főispán fogadtatni, sem hogy ő vegyen a nyakába főnöknek egy olyan embert, a ki nem csak hivatalosan tarokkozni és vadászni, de parancsolni és dolgozni is akar.

Városi közgyűlés.

Szabadka város törvényhatósága augusztus havi rendes közgyűlését a múlt héti esőtörtökön tartotta meg Mamusich Lázár polgármester elnöke alatt. A bizottsági tagok közül megjelentek mintegy huszan, úgy, hogy a jelen voltak száma a tisztikarral együtt nem tett ki többet 35 léleknél.

No de ez a 35 lélek aztán kánikulai módon lelkes is volt különösen

akkor, a mikor saját főpapjukat akarták a közgyűlési teremből kiexpediálni.

A közgyűlés egyébként más érdekest nem hozott színre. A ki olvasta a lapunk múlt számában közölt tárgysorozatot, annak elég annyit tudni, hogy azok mindegyikéhez körülbelül egy-két szó lett ragasztva: „tudomásul vétetik“ — „megtagadtatik“, — vagy „megadtatik“.

Az állami anyakönyvelésről szóló 1894. évi XXXIII. t. ez. végrehajtása tárgyában kelt belügyminiszteri leirat azonban úgy csapott be a szunyadozó városi atyák közé, mint a tízes Istennyila.

És ki volt az oka?

Ki lenne más mint a telhetetlen papzsák.

Hát bizony rosszul esik az mindenkinek, ha naponként meg szokott dus asztalhoz örök időkre egy hivatlan vendég érkezik, s ezt a hivatlan vendéget akarva nem akarva, el kell fogadni, ha bár az az új vendég napi lakománk 1/4 részét is emésztí meg. Pedig hát ezek az új törvények elviszik a szüléti bizonyítványok, az eskető levelek nagykorúsítások, halálozások és egyéb anyakönyvi kivonatok tanúságtételeinek kiadását, melyekért eddig a tisztelendő urak iv és fejenként kerek 1 frtot szereztek meg.

Hát még az esketési díjjak!??

Ezt eddig a tisztelendő urak o. é. frt. vagy korona, hanem az özönvíz előtti rendszer szerint tudja Isten mi-féle törvény alapján régi pengő pénzben szedték és szedik ma is.

Mi ebben a tekintetben igazat adunk prépost urnak és társainak, de hát az ő csuhájuk nem elég nagy arra, hogy allatuk Szabadka város 80,000 főnyi lakossága lelkének sivár ápolása mellett anyagilag és szellemileg is kellően gondoztassék.

A vihar kitört, a pap erőszakoskodott a közgyűlésen, követelte a hatóságtól, hogy a szt. háromság nevében a papság javára zavarják ki az ujonnan kinevezett anyakönyvvezetői felügyelőt; ne szervezzék a törvény követelte új hivatalokat, szóval izgatott a lehető legnagyobb mértékben állami életünket rendező legújabb törvényeink ellen. Az izgató pap már nem is beszélt, hanem üvöltött mint egy pusztabeli sakály, s látva hogy a többség ablakot nyitni készül magaviseletéhez illő eltávolítása végett, jónak látta felhívni hit buzgó bunyeváczy nyáját, hogy kövessék a pástort s hadják el a termet.

A kolompós pap után 7 drb. nyáj czammogott ki a teremből.

A botrány s ezzel a közgyűlés is véget ért, mert miként bevezető sorainkban jeleztük, a tárgysorozat többi részének elintézését alig hallgatta már valaki.

A palicsi discebédre egy bizonyos kasszából fizetett 1000 üveg pezsgő is kivándorolt. A gyalázatosan ellátott 450 terítékű banketten ebből 250 üveget vertek csak nyakon s azt a főhelyen el is fogyasztották, a többi deponálták a hívős jégverembe s a hatóság és intéző körök matadorai másnap már kárkáltoba ismét Palicson pezsgőztek. A 450 terítékű discebéd apró szentjei nemcsak pezsgőt nem ittak, de majdnem éhen-szomjan dicsérték ellátásukat.

Irodalom, művészet.

— **Az 1848—49-iki magyar szabadságharc története** című nagy illusztrált vállalatból most jelent meg a 41-ik füzet, a melyben Gracza György a püspöki kar békekisérletét mondja el igen érdekesnek, több eddig ismeretlen adat felhasználásával. E füzetben kezdődik el az aradi 48-as ereklye muzeum nagybecstü képének közlése. Ez illusztrációk közül a legtöbb valóságos unikum, a mely még sehhol sem volt közölve. A füzet képei egyébként a következők: A honvédség ágyuja. — Guyon Richárd tábornoki kinevezése. Guyon Richárd honvéd sipkája Tiszti kardok a bécsi nemzetőrségnél. Honvédtáborok az aradi fogságban. Lázár Vilmos honvédtábornok kardbójája. Löw Lipót szegedi főrabbi 1848-ban, Csoóri nemzetőrség zászlaja. Nő honvéd a szabadságharc után. Damjanich tábornok diszkardja. Gróf Vécsey Károly tábornok levél nehezéke. Merénylet Bem ellen.

— **„Nincsenek többé lányok“** címmel jelent meg Thewrewk István új műve. A magyar olvasóközönség Thewrewk István tíz évi írói működése alatt gyakrabban tisztette ki a nagy érdeklődés és rokonszenv jeleivel, minden egyes műve, kezdve az elsőtől, gyorsan vált népszerűvé, s a kiváló tehetségtől fiatal író további működése iránt méltán ébresztett élénk várakozást. Hosszabb hallgatás után Thewrewk István most újból a közönség elé lép, megizmosodott tehetséggel s legújabb elbeszéléseinek, tárcáinak legjavával. Könnyed, szellemes, érdekes mindaz, a mit új művében nyújt, s a mai társadalmi életből való. Thewrewk kitünően ismeri s mai társadalmunkat és különösen a nőkről írott dolgai által lett népszerűvé. A „Nincsenek többé lányok“ című mű a költőben is rendkívül elegáns és a kiadónak igazán dicséretére válik. A Rozsnyai Károly kiadásában Budapesten megjelent, remek czimlappal ellátott, tartalmilag pedig roppant érdekességű műnek ára 1 korona. Pompás diszkötésben 2 korona.

Sport.

— **Az „Achilles Sport egyesület“**. 1895. Aug. 11-én tartotta meg saját asfalt angol versenypályáján nagyszámú érdeklődő közönség és sport egyleti küldötségek jelenlétében versenyeit. A közönség figyelmét különösen 2 verseny kötötte le, u. m. a száz kilométeres kerékpár verseny, a hol 19 versenyző mérte össze erejét és a 6000 méteres távúszás, hol az Adria legjobb uszója Robert Adolf Fiuméből mérkőzött a magyar uszó bajnokkal Kaschich Jenővel. A versenybizottság élén Nagybudafalvi Vermos Lajos többszörös bajnok állott, versenybírákúl Berkes Jenő, Benezé Kálmán, Bodoky Gábor, Hodossy László, Aradszky Sándor, Salga Mátyás, Kolm Sándor és Medveczky Illés segítettek. Az uszó versenyek délelőtt teljes szélesedben 24°R hőmérsékletű vízben folytak le. A 100 m-es gyorsúszásban első lett Fábry Ernő Bpestről 1'35 1/2" alatt, igen jó második Nagy Ernő, Achilles tag. 1'44 1/5" a. 3-ik Flórián Ambrus 1'45" alatt; — a 200 m-es versenyben Kaschich Jenő 2'59 1/5" a. első; Ferstl Jenő 3'2" a. Draskovich Benő Achilles t. 3'11" a. — Az 1000 m-es úszásban Fehérpataky Géza Achilles t. 21'12 1/5" a. első, jó 2-ik testvére Fehérpataky László 21'15" alatt. Dobieczyk Akos 34' alatt és Ferstl Jenő 34'11 2/5" a. érték be. A 3000 m-es úszásban Czeglédy Gusztáv 1 óra 14'14 2/5" alatt, Deák Alajos 1. óra 14'31 1/5" a. Brettner Zsigmond 1-ó. 19'30" a., A 6000 m-es versenyben Kaschich Jenő 2. ó. 49'27 2/5" a. első, 2-ik lett Robert Adolf Fiuméből az Adria bajnoka 2 ó. 55'11" alatt. Délután a zárt versenypályán folytak le a kerékpárversenyek. Az 1 a. mf-et megnyitó versenyben Schwáb Béla a Hunnia tagja az 1. a. mf-et 2'30" alatt tette meg. Jó 2-ik volt Hegyi Károly a „Nemzeti Ket rékpár Egyesület“ tagja 1'30 4/5" alatt. 3-ik let. Adamovics Milán a Hunnia tagja 1'38" alatt.

A verseny lefolyása rendkívül izgatva volt. Kezdetől fogva Littke Lenezi a pécsi bajnok vezetett, a többiek mintha összebészelve lettek volna, a pálya külső szélére szorították, és részben az erős szemközti napsugarak, részben a hihetetlen gyorsaságu sport miatt egyensúlyt veszített és súlyosan megsérült Schwáb csak ezen balesetnek köszönhetette győzelmét. Totalizator 1:11. A száz kilométeres versenyfutásban első Swáb Béla a Hunnia tagja 3. óra 40'25" alatt első, 2-ik Hegyi Károly 3. ó. 59'4" alatt, 3-ik Adamovics Milán 4. ó. 2'55" alatt. Igen jó erőnek bizonyult Becher Vilmos a Csernovitzer Touren Radfahr Verein tagja. Schwáb Béla ezen győzelmével következő Recordokat állítva fel: 12 angol mföldre 37'40", 18 mfre 56'52", 20-ra 1. ó. — 3'50", — 30-ra 1. ó. — 38", — 40-re 2. ó. 15'50" — 60. a. mfre 3. ó. 21'40", — és mint fent említettük 100 kilométerre 3. óra 40'25" alatt. — A legközelebbi versenyek f. hó 15. 18. 20 és 25 én tartatnak meg.

Dr. Vermos Lajos.

— **„Röptébe a Nagyvilág körül.“** Most küldték be nekünk ez előnyösen ismert válatat 8-ik füzetét, mely egy a fényképek változatos összeállítása, mint művészi kivitele dolgában méltó társa az előbbieknél. — Az Eiffel-torony fényképe nyitja meg a füzetet. Nem az a sablonos ábrázolás, melyből az emberi ész és teremtő erő e remek művét általánosan ismerjük, hanem élethű fénykép a torony környezetével, melyből különösen az előtte elhelyezett monumentális szökőkút ragadja meg figyelmünket. Ezt követi egy algiri mór aszonyokról eszközölt fényképfelvétel! Damaszkus városának látképe; az Alhambra mirtus udvara; Leonardo da Vinci szobra Milanóban; egy eredeti felvétel az egyiptomi nagy piramis hegy megmászásáról; a világ egyik csodája: a pisai ferde torony; a középkor borzolás, de festői szép emléke: a sóhajok hidja Velencében; Coreggio mesterművének, a „Szent éj“ című festménynek fényképmásolata; a koppenhágai Rosenberg palota, mely királyi lak volt egykoron. Ezt ismét egy művészi alkotásnak: Fedinek „Polixena elrablása“ című szoporesoportozatának fényképe követi. A következő kép azzsiába, keleti Japánba vezet, s a Nagy Buddha arczképét mutatja be. Innen egy kis kertlővel Ausztráliában jutunk, és Sidney városát tekinthetjük meg. Ezt az új német iskola egyik legszebb festményének: Richter Gusztáv Pyramis-építésének másolata követi; majd a velencei dogge-palota egyik udvarában gyönyörködhetünk, míg a füzetnek méltó befejezését California egyik vadregényes pontjának a Glacier Pointnek fényképe képezi. Ez az 1000 méter magas, kolosszális függélyes sziklás hegy abban a pillanatban lett lefényképezve, mikor a tetején levő kiugró sziklatömbön éppen egy angol turista-csoport tekint le a szédítő mélységbe. — Ez a füzet is, mint a többi vidékre küldve 35 krért rendelhető meg az Egyetértés kiadóhivatalában Budapesten, mely előfizetéseket is elfogad az egész műre (16 füzet) 5 frt 60 krral; 8 füzetre 2 frt 80 krral; 4 füzetre 1 frt 40 krral. Említésre méltó, hogy az Egyetértés kiadóhivatala még egy külön meglepetést is tartogat a diszkrét vásárlói számára. Ugyanis mindenkinek, a ki az egész művet megszerzi az egyes füzetekhez csatolt szelvények visszaszolgáltatása mellett csak a posta és csomagolási költség megtérítése mellett ingyen megküldi Koppay József festőművész-tanár hazánkfiának egyik bájos festményének a Sólomvadászónak remek másolatát, melyről legközelebb bővebben fogunk megemlékezni.

H I R E K.

A Magyar László-féle országosnak ígérkező ünnepély, melyet a szabadkai Iparos Ifjak Önművelőnési Köre szándékozott rendezni, közbejött akadályok miatt bizonytalan időre elmarad.

— **A torony alatti hivatalos lap mi-ből tartsa fenn magát?** erre a fogas kérdésre lapunk tudósítója szerint pár nappal ezelőtt a városház folyosóján a következő értekezést nyerte. Jakobsics Béla a magát szegény iparosnak csufoló városi bizottsági tag több társával valami dolgot végezte egyes hivatalokban, a mikor egyik leendő (?.. városi stabilis tisztviselő) utjokat állva formális támadást intézett ellenük, hogy a legközelebb megjelenendő lap számának nyomtatási és ellátási költségeihez 3—3 frttal járuljanak hozzá, mert különben a szerkesztőség strájkol. Ha kíváncsiak illetékes helyen megtudni, hogy a sok közül kiket pumpoltak így meg legutóbb, neveikkel is szolgálhatunk azon reményben, hogy az illetők, mint becsületes emberek, nem fogják megtagadni a velük történeteket.

— **A Szabadkán állomásozó m. kir. csendőrség** ez idő szerinti lakta-nyája környékén oly dögletes bűz terül el, hogy az e miatti gondatlanságért első sorban csendőrségünket kellene a legmagasabb összegű bírság erejéig elmarasztalni. A rendőrség és csendőrség van hivatalosan a közrend, közbiztonság, de a közegészségügyre is felügyelni. Valjon ezeket ki bírságolja meg vétkezes mulasztásaiért?

— **Vesztett volt-e vagy nem?** Ezt a kérdést kell a mai napon eldönteni a rendőrségünk illetékes közegeinek. Fálassy Gyula nyug. tanfelügyelő egyik kutyája ugyanis erősen megmarta a szegedi szőlők között Varga József ottani lakos 10 éves Kálmán nevű fiát. A kutya azért lett gyanús, mert bár mindig szabadon járt, ez ideig úgy szólván meg sem ugatott senkit.

— **A vadállatnál is rosszabb édes apa!** Hallgató Lajos Balmási lakos állati ösztöneinek kielégítése végett saját Juliska leányára, édes gyermekére vetette szemét, s azzal aztán szerelmeskedett, míg végre a feleség s illetve az anya a bűnfertőbe nem lépett, s a borzasztó esetet a hatóság tudomására nem juttatá. A bűnös apát a csendőrség letartóztatta, s most azt hisszük elveszi méltó büntetését, feltűnő azonban, hogy a 13 éves kis Juliska ez idő szerint teljes egészségnél örvend.

— **Agyonverték az utcán.** Major Pál 26 éves topolyai legényt tegnap reggel — mint ottani levelezőnk írja — a nyílt utcán vérbe fagyva találták. Az esetről rögtön jelentés tétetett s a szabadkai kir. tszék egyik vizsgálóbírája s a kir. ügyészség egy tagja már tegnap d. u. helyszínére szálltak, hogy a vizsgálat megejtése után az eddig ismeretlen tettest vagy, tettéseket kézre kerítsék.

— **Hütelén segéd.** Sztipics Péter helybeli szítás mester adósaihoz Kiss Juhász József segédét szokta elküldeni hogy a hátralékokat incassálja, tegnapelőtt a gazda és segéd kölcsönösen úgy számoltak le, hogy összekapaszkodás lett a vége. A segéd ezt a fizetési rendszert nem akceptálva, akként elégitette ki mapát, hogy bekopogtatott az ismert adósokhoz, ott felszedte a követeléseket, aztán félre állt az utból. Keresik.

— **Ne rejtsetek el otthon a kulcsokat.** Ezt az intést tanulta meg maga kárán Csóvics Ferencz II-ik körű lakos, a szabadkaiak ősi szokása szerint lakása kulcsait az udvarban sza-

badon álló mángoló alá rejtette, hogy ha netán hazatérő családtagjai közül valamelyik be akarna térni a lakásba, — ott megtalálja. Ezt az ősi szokást kiszimatolta valami enyves kezű befentes, megolozta a házbelieket, az elrejtett kulcsot kiemelte, az almáriomban levő 150 frtot pedig csendesen el-emelte. A rendőrség üti a nyomát, de ezt a nyomverést előttünk mélyen eltitkolta, s mi jelen hírünket a többiekkel együtt csak kézen keresztül kaptuk!

— **A szabadkai iparot ifjak** önművelődési köre e hó 11-én este Miklós István III. körű házában szépen sikerült táncévigalmat rendezett. Hogy volt-e anyagi eredménye, erről ezidejűleg tudomásunk nincs.

— **Kutya peczér házi gazdák** is kezdnek már grasszálni Szabadkán. Tegnapelőtt az I. körű Damjanics-utca közelében a különben városi képviselő házigazda vert fél agyonra egy kutyát mely nyitva álló kapuján betévelyedett. Ezt a példát követte egy I. körű újdonsült koresmáros (L. V.) múlt napokban, aki a hasonló viszonyok között hozzá betévelyedett kutyát azért lasnagolta el kegyetlenül, mert az elfelejtett étlapot kérni, hogy az eddig ismeretlen koresma konyhán rostélyost rendeljen magának. A mint értesülünk, Raczko Mihály feljelentést tett a műkedvelők ellen, mert azt csak nem engedheti meg, hogy az ő vállalatába kontárkodjanak.

— **Egy szegedi tanár nyugdíjazása.** A vallás- és közoktatásügyi miniszterium Farkas Antal szegedi állami főreáliskolai tanárt, közel 37 évi szolgálata után jól megérdemelt nyugalomba helyezte s a tanügy terén teljesített hosszú és sikeres működéséért köszönetét nyilvánította. A miniszteri rendelet így szól: „Önt az 1885. évi XI. t. c. 21. §-a alapján állandó nyugalomba helyezem és 36. évi s 10. hónapi beszámítható szolgálati ideje alapján a törvényszerű nyugdíjban részesítem. Ez alkalommal Tekintetes Tanár urnak a tanügy terén teljesített hosszú és sikeres működéséért köszönetemet nyilvánítom. Budapest, 1895. augusztus 2-án. A miniszter helyett Zsilinszky, államtitkár.“ Farkas Antal tanári pályáját 1858-ban a sátoraljaujhelyi kegyesrendi főgymnásiumnál kezdte meg, honnan esakhamar a szathmári kir. hath. főgymnásiumhoz ment át. 1862-től 1875-ig a szabadkai községi főgymnásiumnál tanárkodott, míg nem innen a szegedi állami főreáliskola-hoz neveztetett ki. Irodalmi tevékenysége széles körű volt s egy időben a „Fagerblye“ álnév alatt a „Szegedi Híradó“-nak is állandó munkatársa volt. Mi szabadkaiak szívből kívánjuk, hogy jól kiérdemelt nyugdíját sokáig élvezhesse.

— **Egy új házi állat.** Valamelyik kínai tudós könyvet írt az európaiak szokásairól. Abban a könyvben találtuk a következőket: „A nyugati népei különös állatot tartanak szobájukban; néha négy, de néha csak három lába van és a mikor akarja az ember, éneklésre szoríthatja. A férfiak és még gyakrabban a nők, de akárhányszor a gyermekek is oda ülnek eléje, a fogait veregetik és időnkint a farkára lépnek. Arra az állat nyomban énekelni kezd. Eneke zajosabb, mint a madaraké, de nem oly kellemes hangzásu. Borzasztó fogai daczára az a derék állat sohasem harap; nem kell megkötni, mert sohasem akar elfutni.“ Így írja le a kínai tudós a — zongorát.

Felelős szerkesztő:

SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

1590/1895. tk.

Arverési hirdetményi kivonat.

A halasi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Darányi Józsefné végrehajthatónak — Darányi Lajos és társai mint Darányi József örökösei elleni 1000 frt hitbér s jár. iránti ügyében a Halas határában fekvő, a halasi 2869. sz. tkvben A. § 6518. hrsz. 598 □-ül szőlőre egészben 58 frt, a 10273/b. hrsz. 13 hold 800 □-ül fehértői legelőre egészben 104 frt. — a 10272. hrsz. 47 hold 1395 □-ül fehértői legelő 1/5-öd részére 64 frt 80 kr., — a halasi 7736. sz. tkvben A. § 10283/b. hrsz. 18 hold 1149 □-ül fehértői szántó legelőre egészben 188 frt, — a halasi 7738. sz. tkvben A. § 11036/b. hrsz. 3 hold 9 □-ül fehértői szántóra egészben 81 frt kikiáltási árban az árverést elrendelte s ezen ingatlanok az **1895. évi szeptember hó 9-ik napján** délelőtt 9 órakor a járásbíró helyiségében megtartandó árverésen kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok hecsárának 10 %-át, vagyis 6 forint, 10 frt 40 kr., 6 frt 50 kr., 19 frt és 8 frt 10 kr. készpénzben, vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. 60. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Halas, 1895. évi július hó 16-án.

Tomcsányi s. k.
kir. jbró.

1265/895. tkv. sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kun halasi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Maresa István, Klára és Rozália végrehajthatóknak **Csefregi István** végrehajtást szenvedő elleni 2000 frt tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a kalocsai kir. törvényszék (a halasi kir. járásbíró) területén lévő Halas város határában fekvő, a halasi 10231. számú tkvben foglalt A. § 12665/11 hrsz. a. 6 hold 1511 □-ül szántó földnek, kertnek és rajta levő épületnek Csefregi Istvánt illető fele részére 467 frt, a halasi 8276. sz. tkvben foglalt § 4818. hrsz. a. 756 □-ül szőlőre 88 frt, egy a halasi 8276. sz. tkvben foglalt § 893/b. hrsz. a. 767 □-ül belsőségre 106 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1895. évi szeptember hó 5. napján délelőtt 9 órakor** a halasi kir. járásbíró hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok hecsárának 10 %-át vagyis 47 frt, 9 frt és 11 frt készpénzben, vagy az 1881. 60. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Halason 1895. június hó 2-án.

A Kun-Halasi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Fejér,
kir. aljárásbíró.